

UCHWAŁA Nr XL.297.2014
RADY GMINY PRYZYSTAJŃ
z dnia 13 listopada 2014 r.

w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży w Gminie Przystajń

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.) oraz art. 90t ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) **Rada Gminy Przystajń uchwala co następuje:**

§ 1.

Uchwala się Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży w Gminie Przystajń w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przystajń.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY

mgr Henryka Kapuściak

Załącznik do Uchwały Nr XL.297.2014

Rady Gminy Przystajń

z dnia 13 listopada 2014 r.

PROGRAM WSPIERANIA EDUKACJI
UZDOLNIONYCH DZIECI I MŁODZIEŻY W GMINIE
PRYZSTAJŃ

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	OCENA UWARUNKOWAŃ	3
III.	ANALIZA SWOT	4
IV.	CELE	5
V.	SPOSOBY DZIAŁANIA	6
VI.	FINANSOWANIE PROGRAMU	8
VII.	SPODZIEWANE EFEKTY	8
VIII.	MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU	9

PROGRAM WSPIERANIA EDUKACJI
UZDOLNIONYCH DZIECI I MŁODZIEŻY W GMINIE
PRZYSTAJE

I Wstęp

Osiągnięcia ludzi zdolnych są motorem rozwoju w każdej dziedzinie życia. Z tego właśnie powodu społeczeństwo dba o zapewnienie utalentowanym dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwijania i kształtowania uzdolnień. Właściwe wspieranie rozwoju talentów to jedno z najważniejszych zadań edukacyjnych. Założeniem nowoczesnej szkoły jest przede wszystkim stymulowanie rozwoju uczniów i wyposażanie ich w bogaty zasób wiedzy oraz umiejętności. Biorąc pod uwagę indywidualność każdego młodego człowieka, zamierzamy umożliwić mu rozwijanie talentów, kształtowanie własnej osobowości, przygotowanie do dalszego zdobywania wiedzy. Pragniemy, aby nasze szkoły były miejscem, w którym stwarza się atmosferę sprzyjającą wszechstronnemu rozwojowi uczniów i gdzie istnieją optymalne warunki do wykorzystania ich potencjału.

W Gminie Przystajń nie istniały do tej pory programy wsparcia dla uzdolnionych dzieci i młodzieży w dziedzinie osiągnięć naukowych, sportowych czy artystycznych. Stypendia mają na celu wspieranie rozwoju osób szczególnie uzdolnionych w różnych dziedzinach nauki, sportu czy kultury oraz motywowanie ich do osiągania jak najwyższych wyników.

Opracowanie, przyjęcie i realizacja Programu pozwoli kompleksowo planować działania, aby wspierać edukację młodych mieszkańców naszej gminy, wykazujących uzdolnienia naukowe, talenty sportowe czy artystyczne.

Biorąc to pod uwagę i jednocześnie wychodząc na przeciw oczekiwaniom społecznym pragniemy również motywować ich do rozwoju i do wzrostu aspiracji m. in. poprzez przyznawanie stypendiów. Dzięki czemu grono stypendystów będzie stanowić pozytywny wzorzec dla środowiska oraz będzie wzmacniać poczucie własnej wartości w społeczności naszej gminy.

Promowanie uczniów zdolnych w obecnym stanie prawnym możliwe jest poprzez przyjęcie lokalnego programu wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży.

II Ocena uwarunkowań

Człowiek rozwija się przez całe życie. Okres szkolny jest jednym z najintensywniejszych etapów w rozwoju jednostki. Rola edukacji i szkoły ma - podobnie jak środowisko rodzinne - niebagatelne znaczenie. To właśnie owe uwarunkowania środowiskowe decydują o kierunku i intensywności rozwoju jednostki.

W obecnym systemie programy szkolne są dostosowane do poziomu przeciętnego ucznia, a wymagania stawiane zdolnym są poniżej ich możliwości, co hamuje ich rozwój. Ministerialne założenia pracy z dzieckiem zdolnym pozostają w formie papierowych deklaracji, za którymi nie podążają dodatkowe środki na organizację zajęć. W szkołach Gminy Przystajń są prowadzone zajęcia z uczniami zdolnymi w formie pozalekcyjnej. Jest to możliwe dzięki zajęciom dodatkowym realizowanym przez nauczycieli w ramach art. 42 Karty Nauczyciela oraz edukacyjnym projektom współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej. W latach 2011-2014 na zajęcia dodatkowe rozwijające zainteresowania oraz wyrównujące dla uczniów wraz z doposażeniem oraz wycieczkami, Gmina Przystajń pozyskała około miliona złotych w ramach realizacji kilku projektów współfinansowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego jako wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci z terenów wiejskich oraz zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej.

Inny związany z kształceniem tego typu aspekt to rola nauczycieli. Trzeba pamiętać, że uczniowie o wybitnych zdolnościach wymagają specjalnej opieki i pomocy w kształceniu.

Zaniedbania wynikające z powszechnego przekonania, że dziecko zdolne zawsze da sobie radę, grożą zahamowaniem, nieodpowiednim ukierunkowaniem rozwoju zdolności. Nieodpowiednia organizacja procesu nauczania często prowadzi do tego, że uczniowie zdolni mają niechętny stosunek do szkoły. W szkołach dominuje postrzeganie ucznia przez pryzmat własnego przedmiotu. Zauważa się potrzebę zmiany obecnych form zajęć na: warsztaty, pracę zespołową i twórcze rozwiązywanie problemów.

Środowisko rodzinne może sprzyjać rozwojowi lub go hamować. Zdarzają się przypadki izolowania dziecka zdolnego od rówieśników, co ma swoje negatywne następstwa w postaci zaburzeń w kontaktach interpersonalnych oraz w funkcjonowaniu społecznym i emocjonalnym. W efekcie takiego postępowania osoba ta osiąga sukcesy naukowe, ale w życiu codziennym jest bezradna i ma trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych. W ten oto sposób rodzice, troszcząc się wyłącznie o rozwój intelektualny zdolnego dziecka, zaniedbują inne obszary jego funkcjonowania. Częstym zjawiskiem jest również zbytne obciążanie dziecka zdolnego dodatkowymi zajęciami i zadaniami.

III Analiza SWOT

Dla dokonania oceny słabych i mocnych stron Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży w Gminie Przystajń zastosowano analizę SWOT, która pozwoliła również określić szanse płynące z realizacji programu, jednocześnie uwzględniając ewentualne zagrożenia. Analiza opiera się na wskazaniu i uporządkowaniu czynników determinujących program.

1. Mocne i słabe strony

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1) Kadra pedagogiczna zatrudniona w szkołach, posiadająca odpowiednie przygotowanie do pracy	1) Niedostateczna wczesna diagnoza pozwalająca określić uzdolnienia i predyspozycje uczniów
2) Realizacja programów pracy z dzieckiem zdolnym w ramach tzw. „godzin karcianych” oraz projektów unijnych	2) Brak możliwości indywidualnej pracy z dziećmi zdolnymi w czasie lekcji
3) Wysoki poziom pozyskiwania przez szkoły i gminę środków zewnętrznych na realizację różnorodnych programów edukacyjnych	3) Niewystarczające wsparcie finansowe uczniów osiągających wysokie wyniki w nauce
4) Dobrze układająca się współpraca między władzami gminy a dyrektorami szkół w realizacji nowatorskich rozwiązań edukacyjnych	4) Przeciętne wyposażenie w ciekawe pomoce naukowe pracowni szkolnych, niewystarczająca ilość pracowni naukowych
	5) Niedostateczna ilość specjalistycznych książek i czasopism w bibliotekach szkolnych

2. Szanse i zagrożenia

1) Wsparcie edukacji i rozwoju uczniów zdolnych	1) Brak odpowiednich środków w budżecie Gminy na realizację założonych zadań
2) Zwiększenie oferty zajęć edukacyjnych dla uczniów zdolnych	2) Utrudniony dostęp lub brak możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację Gminnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży
3) Rozwój umiejętności diagnozy i pracy z uczniem zdolnym u nauczycieli	3) Zbyt duża liczba uczniów w klasach szkolnych, utrudniająca indywidualną pracę z dzieckiem zdolnym
4) Tworzenie i wzbogacenie pracowni naukowych w nowe pomoce a bibliotek w odpowiednią literaturę	4) Brak szkoleń kształcących umiejętności nauczycieli w diagnozie i wsparciu dzieci
5) Możliwość poznania przez młodzież warunków i metod pracy w szkołach ponadgimnazjalnych i szkołach wyższych, pomoc w wyborze dalszej kariery zawodowej uczniom zdolnym	5) Brak programów rządowych wspierających edukację dzieci zdolnych
6) Upowszechnienie szkolnego, międzyszkolnego i pozaszkolnego systemu współzawodnictwa w nauce dzieci i młodzieży	6) Niewystarczająca wysokość środków z budżetu państwa przeznaczonych na rozwój uzdolnionych dzieci i młodzieży
7) Promowanie w środowisku pozytywnego modelu ucznia zdolnego, którego postawę określa plan jego rozwoju osobistego.	

IV Cele:

1. Tworzenie instytucjonalnych i materialnych warunków sprzyjających rozwojowi uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży.
2. Upowszechnianie wiedzy o szczególnych potrzebach dzieci i młodzieży wybitnie uzdolnionej oraz o metodach pracy z nimi.
3. Tworzenie klimatu akceptacji i zrozumienia dla dzieci i młodzieży wybitnie uzdolnionej.
4. Stworzenie spójnego systemu wspomaganie rozwoju wybitnie zdolnych, zamieszkałych w Gminie Przystajń.
5. Promowanie idei konieczności wspomaganie rozwoju uzdolnień i talentów dzieci i młodzieży wśród dyrektorów placówek oświatowych, nauczycieli i rodziców.
6. Organizacja pomocy w rozwoju ucznia wybitnie zdolnego poprzez poszerzanie jego aktywności własnej i tworzenie atmosfery sprzyjającej rozwojowi.

V. Sposoby działania

Istnieją różne sposoby wspierania wybijających się jednostek. Są to działania nastawione na dążenie do szybszego rozwoju uczniów, poszerzania zakresu ich wiedzy, kształtowania twórczego myślenia, oryginalności. Pamiętać należy, że nieodpowiedni dobór form wsparcia dzieci zdolnych może prowadzić również do niekorzystnych dla nich rezultatów np. odizolowania się uczniów zdolnych w grupie rówieśniczej. Stanowi to zagrożenie dla właściwego funkcjonowania społecznego takiej osoby. A przecież obecne czasy wymagają umiejętności współdziałania, współpracy. Dlatego też realizując zadania programu należy uwzględniać również aspekt wychowawczy, rozwijający wrażliwość na ludzi, odpowiedzialność za drugiego człowieka i solidarność. Biorąc pod uwagę zarówno szanse, jak i zagrożenia, proponujemy realizację następujących zadań Programu:

Lp.	Nazwa zadania	Opis zadania	Wskaźniki	Osoby odpowiedzialne za realizację
1.	Promocja własnych programów pracy z dzieckiem zdolnym	Wybór poprzez konkurs najciekawszych pod względem formy i treści programów zajęć pracy z dziećmi zdolnymi realizowanych w szkołach w czasie zajęć pozalekcyjnych. Upowszechnianie wypracowanych w ten sposób metod pracy w środowisku szkolnym. Wyróżnianie i nagradzanie autorów programów.	Liczba programów pracy z dzieckiem zdolnym	GZOS we współpracy ze szkołami
2.	Przyznawanie stypendiów uczniom zdolnym przez Wójta Gminy Przystajń	Realizacja po zakończeniu roku szkolnego. Celem Programu jest wspieranie uzdolnionych uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Przystajń poprzez stypendia.	Liczba przyznanych stypendiów	GZOS we współpracy ze szkołami
3.	Indywidualny tok nauczania	W przypadku uczniów szczególnie zdolnych umożliwianie im nauki w formie indywidualnego toku nauczania. Przy wyborze takiej formy nauki koncentracja na pogłębianiu i rozszerzaniu wiedzy z wybranej dziedziny, a nie dążenie do skracania czasu nauki.	Liczba prowadzonych indywidualnych toków nauczania	GZOS we współpracy ze szkołami

4.	Doskonalenie szkolnego, międzyszkolnego i pozaszkolnego systemu współzawodnictwa w nauce dzieci i młodzieży	Organizowanie konkursów przedmiotowych i konkursów wiedzy na terenie szkół. W następnym etapie organizacja obejmująca szkoły z tego samego poziomu oraz wspieranie konkursów pozaszkolnych. Zachęcanie do udziału w nich możliwie największej liczby uczniów z danej szkoły. Zakup nagród rzeczowych dla laureatów.	Liczba zorganizowanych konkursów oraz liczba uczestników	GZOS we współpracy ze szkołami
5.	Zwiększanie liczby uczestników olimpiad i konkursów przedmiotowych	Przygotowanie i udział młodzieży w konkursach organizowanych przez Śląskiego Kuratora Oświaty, wojewódzkich i ogólnopolskich olimpiadach przedmiotowych lub interdyscyplinarnych.	Liczba uczestników olimpiad i konkursów	GZOS we współpracy ze szkołami
6.	Wielopoziomowe, zindywidualizowane nauczanie w typowych zespołach klasowych.	Diagnoza i określanie indywidualnych uzdolnień uczniów w klasach szkolnych. Następnie motywowanie i stymulowanie ich do rozwoju tych uzdolnień. Prezentacja osiągnięć uczniów w klasie i szkole.	Zwiększenie efektywności diagnozy i wspierania uczniów	GZOS we współpracy ze szkołami
7.	Obozy naukowe	Organizacja obozów naukowych, rozwijających umiejętności i wiedzę z wybranej dziedziny np. językowe, przyrodnicze, historyczne.	Liczba zorganizowanych obozów naukowych oraz liczba uczestników	GZOS we współpracy ze szkołami
8.	Szkolenia z zakresu pracy z uczniem zdolnym dla nauczycieli	Organizowanie szkoleń dla nauczycieli, pozwalających im nabywać umiejętności diagnozy, pracy i wspierania ucznia zdolnego.	Liczba szkoleń z tego zakresu (indywidualne i grupowe)	GZOS we współpracy ze szkołami
9.	Wzbogacanie szkolnych bibliotek w specjalistyczne książki i czasopisma	Wyposażanie szkół w specjalistyczne książki i czasopisma służące rozwojowi uczniów zdolnych. Wykorzystywane również przez nauczycieli do przygotowania zajęć.	Liczba specjalistycznych książek i czasopism	GZOS we współpracy ze szkołami

10.	Doposażenie istniejących i tworzenie nowych pracowni naukowych	Doposażenie istniejących w szkołach pracowni naukowych w nowe, ciekawe i przydatne w toku pracy z dziećmi pomoce. Tworzenie nowych, specjalistycznych pracowni, w których uczeń może rozwijać swoją wiedzę poprzez doświadczenie w formie warsztatowej.	Liczba utworzonych pracowni, liczba zakupionych pomocy naukowych	GZOS we współpracy ze szkołami
-----	--	---	--	--------------------------------

VI Finansowanie programu

Na realizację Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży, w szczególności wypłatę stypendiów za szczególne osiągnięcia, przeznaczy się środki finansowe pochodzące z budżetu Gminy Przystajń.

Na realizację zadań związanych ze szkoleniami nauczycieli oraz Realizację Programów Rozwojowych Szkół w tym zajęcia edukacyjne, doposażenie bazy dydaktycznej szkoły będą aplikować o środki pochodzące z Unii Europejskiej m.in. w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

VII Spodziewane efekty

Zakłada się, że realizacja Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży w Gminie Przystajń przyniesie efekty -przede wszystkim- dla uczniów, ale też i dla szkół oraz całej gminy.

Spodziewane efekty dla uczniów:

- poznanie własnego stylu uczenia się, typu inteligencji, techniki organizacji materiału i wykorzystania tej wiedzy w procesie edukacji oraz rozwijania uzdolnień i zainteresowań,
- znajomość ćwiczeń, które przygotowują do efektywnych procesów myślowych, co pozwala na pełne wykorzystanie własnego potencjału intelektualnego,
- umiejętność kreatywnego rozwiązywania problemów – przełamywanie schematów i stereotypów, rozwijanie myślenia nieszablonowego w ich rozwiązywaniu, dostrzeganie związków między elementami wiedzy,
- skuteczność w porozumiewaniu się i efektywnym współdziałaniu w zespole oraz odpowiedzialność za efekty pracy grupy,
- umiejętność zdobywania wiedzy oraz jej przedstawiania przy korzystaniu z różnych źródeł informacji, w tym z technologii informatycznych.

Spodziewane efekty dla szkół i gminy:

- wzrost liczby laureatów i finalistów konkursów przedmiotowych,
- wzrost liczby uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych,
- promocja szkoły w środowisku lokalnym,
- promocja Gminy Przystajń w województwie i kraju,
- zwiększenie udziału rodziców w życiu szkoły,
- wzrost motywacji uczniów oraz nauczycieli,
- rozwój kreatywności i umiejętności nauczycieli oraz poszerzenie oferty edukacyjnej szkoły.

Narzędziami ewaluacji będą ankiety skierowane do uczniów i nauczycieli, zbierane informacje zwrotne, zestawienia liczbowe wyników konkursów, olimpiad i turniejów oraz szkoleń.

VIII Monitorowanie realizacji programu

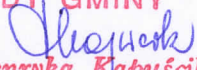
Realizacja poszczególnych zadań Programu, zawartych w sposobach działania, odbywać się będzie przy współdziałaniu Urzędu Gminy Przystajń oraz z pracownikami szkół z terenu Gminy Przystajń.

Monitoring zapewni zgodność efektów końcowych Programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami. Analiza osiągniętych efektów Programu odbywać się będzie po zakończeniu kolejnego roku szkolnego. Ewentualne korygowanie proponowanych działań w trakcie realizacji pozwoli na większą ich elastyczność i na uzyskanie lepszych efektów końcowych. Prowadzenie monitoringu jest też ważne z uwagi na ocenę samego procesu wspierania uzdolnionych dzieci i młodzieży. Bieżąca ocena pozwoli odpowiedzieć na pytanie: czy jest on efektywny i czy zapewnia realizację zakładanych celów.

Wprowadzenie Programu daje władzom gminy instrument wspomagania, obserwacji i kontroli oraz możliwości oddziaływania na wspieranie uzdolnionych dzieci i młodzieży.

Podstawowym warunkiem sprawnej i skutecznej realizacji zadań, określonych w Programie jest zapewnienie odpowiedniej wielkości środków finansowych przeznaczanych co roku w budżecie Gminy na realizację zadań określonych w programie oraz pozyskiwanie i udoskonalenie form pozyskiwania środków zewnętrznych.

**PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY**

mgr Henryka Kapuścik